

at landsretsbehandlingen indebærer væsentlige omkostninger, der ofte ikke står i rimeligt forhold til den idømte bødes størrelse. Endvidere skal der beskikkes en forsvarer for tiltalte ved ankebehandlingen, og udgiften hertil vil i mange tilfælde være større end bøden (normalt 1.200–1.800 kr. + moms).

Rigsadvokaten har for perioden marts-maj 1986 (3 måneder) foretaget en undersøgelse af landsretternes ankedomme. Det fremgår heraf, at der i denne periode blev afsagt 62 domme i politisager, hvor der alene var nedlagt påstand om bøde og/eller konfiskation. 25 af disse sager var i byretten afgjort med 20 dagbøder eller derunder eller bøde eller konfiskation på 3.000 kr. eller mindre, mens de resterende 37 domme vedrørte højere bøde- eller konfiskationsbeløb.

En forhøjelse af grænsen for tiltaltes anke til 20 dagbøder eller 3.000 kr. må på grundlag af disse tal antages at medføre en reduktion i det årlige antal ankedomme i politisager med ca. 75 sager. Dette vil indebære en væsentlig ressourcebesparelse hos anklagemyndigheden og domstolene, idet behandlingen af sådanne ankesager medfører et ikke ubetydeligt tidsforbrug.

På denne baggrund, og da en aflastning af landsretterne og anklagemyndigheden efter Justitsministeriets opfattelse uden retssikkerhedsmæssige betænkeligheder hensigtsmæssigt vil kunne gennemføres ved en forhøjelse af ankegrænsen i de mindre politisager, foreslås det, at grænsen fastsættes således, at der kun er fri ankeadgang, såfremt mere end 20 dagbøder eller en bøde på over 3.000 kr. eller konfiskation af genstande af tilsvarende værdi eller andre offentligtretlige følger er idømt.

Sager, som bevismæssigt eller retligt frembyder tvivl, vil med Justitsministeriets tilladelse kunne indbringes for landsretten. I de tilfælde, hvor det skønnes rimeligt, at tiltalte får adgang til at få sagen prøvet i 2. instans, vil der således kunne meddeles tilladelse hertil efter retsplejelovens § 962, stk. 3.

7. Nævninges medvirken i narkotikastraffesager.

7.1. Det foreslås, at narkotikasager undtages fra reglerne om nævningebehandling.

7.2. Spørgsmålet om nævninges og domsmænds medvirken ved behandlingen af straffesager har gennem de sidste 10-15 år adskillige gange givet anledning til overvejelser. Det har i den forbindelse været drøftet, om sager om overtrædelse af narkotikalovgivningen på grund af deres særlige karakter burde undtages fra nævningebehandling.

Straffelovens § 191 om overdragelse m.v. af euforiserende stoffer blev indsat i straffeloven i 1969, jf. lov nr. 276 af 18. juni 1969. Bestemmelsens strafferamme blev fastsat til 6 års fængsel. Da nævninge efter da-

gældende ret alene skulle medvirke i sager, der vedrørte lovovertrædelser, der kunne medføre fængsel i 8 år, skulle sagerne således ikke behandles ved nævningeting.

Ved lov nr. 268 af 26. juni 1975 blev 2. pkt. indsat i § 191, stk. 1, således at særligt grove overtrædelser af narkotikalovgivningen kan straffes med fængsel i 10 år. Lovforslaget indeholdt en bestemmelse om, at sagerne blev undtaget fra behandling ved nævningeting. I begrundelsen for forslaget blev der henvist til, at narkotikasager ikke hidtil havde været nævningesager, og at de på grund af deres meget specielle karakter var mindre egnede hertil. Denne del af lovforslaget blev ikke vedtaget. Herefter var retstilstanden fra 1. juli 1975, at sager efter § 191, stk. 1, 2. pkt., hvor strafferammen går op til 10 års fængsel, skulle behandles under medvirken af nævninge.

Spørgsmålet om nævninges medvirken i narkotikasager blev herefter gjort til genstand for overvejelser i Retsplejerådet i betænkning nr. 825/1977 om retternes kompetence og arbejdsform i straffesager. Rådet foretog en gennemgang af alle de sager, som efter dagældende ret skulle behandles som nævningesager. Retsplejerådet foreslog nævningebehandlingen begrænset til de sager, der måtte betegnes som særligt alvorlige. Narkotikaovertrædelser burde efter rådets opfattelse behandles uden medvirken af nævninge på grund af disse forbrydelsers specielle karakter, jf. betænkningen side 39.

Under Folketingets behandling af det lovforslag, der blev vedtaget som lov nr. 256 af 27. maj 1981 om ændring af straffelovens bestemmelser om voldtægt, røveri og brandstiftelse, blev der udtrykt ønske om, at spørgsmålet om nævninges og domsmænds betydning og indplacering i retsplejen blev taget op til generel vurdering.

På denne baggrund anmodede Justitsministeriet Retsplejerådet om at foretage en samlet gennemgang og vurdering af spørgsmålet om behovet for ændringer i anvendelsesområdet for domsmænd og nævninge. Retsplejerådet redegjorde herefter i betænkning nr. 994/1983 om lægdommerordningen i straffesager m.v. for nogle muligheder for en ændret afgrænsning af området for nævningesager. Rådet pegede som en af mulighederne på: en ordning, hvorefter afgrænsningen skulle foretages ud fra den straf, der kunne forventes i den enkelte sag. Da der under behandlingen af det lovforslag, der førte til den nævnte ændring af straffeloven i 1981, af Folketingets flertal var blevet forkastet et ændringsforslag om at undtage § 191-sager fra nævningebehandling, fandt Retsplejerådet i betænkningen at måtte forudsætte, at disse sager ikke helt kunne undtages fra nævningebehandling. Rådet foreslog derfor, at sager efter § 191, stk. 1, 1. pkt.,